

Ma viszi Budapestre a szegedi küldöttség Teleki miniszterelnök és Varga államtitkár mandátumát

(A Délmagyarország munkatársától.) A Magyar Élet Pártja két szegedi mandátumát Teleki Pál gróf miniszterelnök és Varga József dr. iparügyi államtitkár részére ünnepi küldöttség viszi pénteken reggel a gyorsvonattal Budapestre. Az ünnepi küldöttségnek harmincöt tagja van.

Lehel Pál dr. választási elnök, Tukats Sándor dr. főispán, Pálffy József dr. polgármester, Türr Aladár dr., Széchenyi István dr., Vinkler Elemér dr., vitéz Gárgyán Imre dr., Peták Nándor és Rác

Antal vezetésével jelenik meg az ünnepi küldöttség a Sándor-palotában Teleki Pál gróf miniszterelnök előtt. Lehel Pál dr. választási elnök néhány szavas beszéd kíséretében nyújtja át a szegedi mandátumot a miniszterelnöknek. A küldöttség tagjai ezután átmennek az iparügyi minisztériumba, ahol Lehel Pál dr. a második szegedi mandátumot Varga József dr. államtitkárnak nyújtja át.

A küldöttség tagjait Teleki Pál gróf miniszterelnök ebédén látja vendégül.

„Magyar az, aki rendületlenül hisz a magyar nemzet fennmaradásában és annak örök életében...”

Csekey István dr. előadása a fajelméletéről az egyetem évzáró ünnepi közgyűlésén — Harmincegy pályamunkát jutalmazott ez évben a tudományegyetem

(A Délmagyarország munkatársától.) Csütörtökön fél 12 órakor tartotta meg a Ferenéz József-tudományegyetem tanácsa az 1938/39. tanév évzáró ünnepi közgyűlését az egyetem aulájában. Az ünnepi közgyűlésen nagyszámúban jelentek meg az egyházi, katonai és polgári hatóságok képviselői. Tukats Sándor dr. főispán, Pálffy József dr. polgármester, vitéz nagyselmeci Mérey László hadtestparancsnok, Büöcs Béla dr. rendőrfőkapitányhelyettes, Mútyán István dr. táblai elnök, Paraszkay Gyula törvényszéki elnök, Becker Vendel dr. apát, d. főigazgató jelentek meg a város előkelőségeinek élén és hatóságainak képviselőit. A hallgatóság csaknem egészen megtöltötte az aula hatalmas termét, amelybe fél 12 után néhány perccel lépett be az egyetemi tanács fekete talárban. Az emelvény két oldalán az egyetem professzori kara foglalt helyet.

Az ünnepi közgyűlést Ereky István dr. rektor nyitotta meg. Bevezető szavaiban utalt arra, hogy tradicionális kötelesség a tanév befejeztével hálát adni a mindenhatónak.

— Az idén nemcsak azért mondhatunk köszönetet — hangzott a többi között —, hogy bennünket az életnek megtartott s kötelességeink teljesítését lehetővé tette, hanem azért is, mert meghallgatta a magyarság millióinak forró imáját s visszaadta a Felvidéket. Ez nemcsak azt jelenti, hogy gazdagabbak és erősebbek lettünk, hanem jelenti azt is, hogy

a csüggedés kora végetért, a jövőbe bizalommal tekinthetünk s az önbizalom meghatványozza erőnket.

BELVÁROSI MOZI Közkívánatra prolongálva
Nagy keringő

MILICA KORJUS, a csodáshangu gyönyörű lengyel koloratur ragyogó STRAUS-filmje

KORZÓ MOZI Mától vasárnapig
A három bajtárs
Három jóbarát megható vidám története. — METRÓ FILM
ROBERT TAYLOR, MARGARET SULAVAN, FRANCHOT TONE, ROBERT JOUNG. s, 7, 9

Beszámolt ezután arról, hogy bár az év elején a katonai behívások miatt, az egyetemi hallgatók száma megcsappant, később a felszabadult Felvidék lakosságának gyermekei jelentkeztek főlveletre; s az ő számukra, valamint a leszerelt hallgatók számára külön félét iktatott be az egyetem s így ez a tanév nem két, hanem három félévből állott. Ezután a pályázatok méltatását és jelentőségét ismertette annak a reményének adva kifejezést, hogy — amint a jelek mutatják — évről-évre nagyobb eredményt érhetünk el szellemi és gazdasági téren az egyetemen tanult tudományok eredményeinek alkalmazása révén.

A faj és nemzet fogalma

Ereky István dr. nagy tapsal fogadott szavai után Csekey István dr. a jog- és államtudományi kar dékánja tartotta meg feszült figyelemmel kísért előadását „Faj és nemzet” címen. Előadásában a tudós tárgyilagosságával világított arra a modern problémára, hogy

milyen a faj és a nemzet viszonya.

A kérdés körül kerekedett vitában ott izzik a vajdó korok egész elfoglaltsága és szenvedélyessége. A fajról vallott felfogás sokféle. Fajnak határozzák ma meg a törzset, népet, nemzetet, valamely nyelvi, művelődési, vallási, társadalmi, vagy etnikai és csak legutóbb az embertani csoportot. Fajnak mondják például a németet, de ezen belül a bajort, poroszt, svájcit és osztrákokat is, fölfelé pedig a germánt, majd az indógermánt s

végül az áriát, ez utóbbinak azonban ma már hétköznapi értelme annyi, mint „nemzsidó”.

Nálunk is használják ezt a szembeállítását, holott a magyar tudvalevőleg nem árja. Nálunk árjak többek között a tótok, szerbek, horvátok, németek és cigányok. Mi azonban az árja fajjal szemben az ural-altájhoz tartozunk. Ha valaki rendszert akar na teremteni ebben a kérdésben, nem tudna tudományos megállapításokhoz jutni, mert

a legtöbbször nincs is közük ma a tudományhoz ezeknek a naponta fölbukkanó fajelméleteknek,

csupán az egyéni közélet játékaról, kedvtelésről, felelőtlen állításról, de leginkább politikáról van szó. A fajkérdés mint tudomány, az embertan körébe tartozik, tehát megállapításai embercsoportokra vonatkoznak s így a szellemi tudományokkal kerül közvetlen kapcsolatba. Ennek kertében a társadalmi embertan tudománya érdekel elsősorban bennünket, amely a hetvenes években a Lombroso által alapított bűnügyi embertannal kezdődött. Ennek vetületében az lehet tehát most a vizsgálat tárgya, hogy melyek azok a jellegzetes

Felvidéki edények

ADLER
az EDÉNYCSARNOK -ban
a Tisza Lajos-köruton

Jöjjön el és nézze meg,
mit adunk az üzletben

—28 —48 —68 —98
fillérekért!!!

sajátságok, amelyeknek alapján valamely nép, illetőleg valamely nemzet a másiktól elhatárolható. Ma a nép, illetőleg a nemzet fogalmi egységében meg szokták különböztetni a természeti és a szellemi közösségi jegyeket. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy ez a két tulajdonságcsoportha a nép, illetőleg a nemzet fogalmi egységében összeolvad. A megkülönböztető sajátságok: a leszármazás és a nemzetiségi kapcsolat, valamint a közös kultúrából előállott sorsközösség, aminek lényeges külső kifejezője a közös nyelv, az ugynevezett anyanyelv. Ezután foglalkozott a liberális államtannal és az univerzalista államszemlélettel. Az előbbiben — tekintet nélkül a vérségi kötelékre — mindenki helyet foglalhatott a nemzetben, akinek emberi ábrázata volt, ezzel szemben az utóbbi a nép és nemzet lényegét elsősorban annak összességében látja meg, amely nem egyéb, mint az illető nemzet hatalmi szervezete; az állam. A liberális államtársadalomban a nemzethez tartozás akarati tényezőtől függött, tehát az tartozott a nemzet, például a magyar nemzet testébe, aki magyarnak érezte és vallotta magát. A fejlődés későbbi során Európa több államában, a

kényszerközösségi elgondolás

válak a nemzethez tartozás ismertetőjévé. Ezt az elméletet a német nemzeti szocializmus bölcsellete általános törvényüvé emeli, de az előző korszakokra vonatkozólag éppoly történetietlenül alkalmazza, mint valaha a liberalizmus tette. A nemzet természetes közösségi tényezői: a vér és a föld, vagyis a nemzet és a fajiság. Ennek vizsgálata nálunk arra a megállapításra kell jutnunk, hogy

nemzet az a nép, amely természeti közösségből tudatosan politikai, akarati közösséggé válik. A faj pedig, vagy helyesebben a race, olyan embercsoport, amelynek tagjait bizonyos veleszületett, együttesen föllépő, örökös testi és lelki tulajdonságok jellemzik és egyben megkülönböztetik más embercsoporttól.

A faj és nép, illetőleg nemzet legtöbbször nem fedi egymást. Elég, ha arra gondolunk, hogy a németiség vezető eleme: a porosz keletbalti szláv faj. A magyarban pedig előfordulnak az északi, földközítengeri, alpi, dinári, keletbalti és turáni fajelemek jegyei. Bartucz Lajos arra az eredményre jut, hogy minden faj s így a magyar faj is csak olyan értelemben van, hogy

ilyen összetételű race-vegyülés, fajtövezet máshol nem található,

továbbá hogy például ennek egyik változata az ugynevezett alföldember, „homo pannonicus” kizárólagosan a mienk. Bizonyos, hogy a faj és a nemzet kapcsolata tekintetében való állásfoglalás a szellemi magatartás kérdése is s ezért a faji kérdésnek ma világszerte meglehetősen nagy politikai szerepet szántak.

Ha nemzetünket faji elemeire bontanók, ez önmagunk megtagadásához vezetne,

mert ha magyar fajról beszélünk, arról sohasem mint biológiai, hanem mint történelmi képződményről.

SZECHENYI MOZI

Péntektől 5, 7, 9. PREMIER:
Izgalmasan szép filmalkítás.
Zapolska Gabriella világhírű regényéből

A VARSÓI FOGOLY

Dráma a lengyel szabadságharc történelméből
Lucie Höflich, Werner Hinz, Paul Hartmann.